

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ลดคดีความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร จาก
การประมาณราคากลางผิดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงาน
ก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕

นายวรพจน์ นิมสุวรรณ
ตำแหน่ง วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานประมาณราคา

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๕
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ลดคดีความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร จากการ
ประมาณราคากลางผิดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของ
ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕

นายวรพจน์ นิมสุวรรณ
ตำแหน่ง วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานประมาณราคา

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๕
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

การพัฒนาประเทศในด้านการก่อสร้าง ประเทศไทยมีหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบหลายหน่วยงาน กระจายกันอยู่ทั่วประเทศ แต่ละหน่วยงานมีความรับผิดชอบแตกต่างกันไปตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายและพื้นที่ที่รับผิดชอบ เช่นกรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมโยธาธิการและผังเมือง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น โครงการก่อสร้างจึงมีเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าว ภาครัฐจึงได้กำหนดกฎและระเบียบในการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆขึ้นมาบังคับหน่วยงานในสังกัดให้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างอยู่ในกรอบที่ควรจะเป็น กฎ ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับจนมาถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ฯ การคำนวณราคากลาง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดซื้อจัดจ้างเป็นการเฉพาะเพื่อป้องกันและป้องปรามกระบวนการคอร์ปชั่นให้ทรงประสิทธิภาพมากขึ้น และในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ ใหม่อีกครั้งซึ่งเป็นครั้งล่าสุด และบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕

ภายหลังการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๐ เป็นต้นมา คณะกรรมการประมาณราคากลาง ได้ถูกตรวจสอบและดำเนินคดีฐานความผิดทางละเมิดจากการดำเนินการผิดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางเป็นจำนวนมาก รวมเป็นคดีทั้งประเทศปีหนึ่งๆนับพันคดี สำหรับกรุงเทพมหานครก็มีคดีหลายสิบคดีต่อปีเหมือนกัน การที่เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการราคากลางถูกตรวจสอบและดำเนินคดี (กลุ่มที่ไม่มีผลประโยชน์จากการประมาณราคากลาง) ทำให้เจ้าหน้าที่เสียขวัญและกำลังใจ มีความท้อแท้ต่อการทำงาน จนไม่มีใครอยากเป็นคณะกรรมการประมาณราคากลาง อีกทั้งการทำงานส่วนอื่นก็มีประสิทธิภาพลดน้อยถอยลงตามสภาพจิตใจ ซึ่งรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอื่นๆด้วย การพัฒนาโครงการก่อสร้างจึงไม่ทันต่อความต้องการของประชาชนเท่าที่ควร ยังผลเสียหายกับกรุงเทพมหานครและประชาชนโดยตรง

คณะกรรมการประมาณราคากลางทำผิดหลักเกณฑ์ฯ สามารถแบ่งได้เป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ฯ ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานได้ สองเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจแต่เกิดความผิดพลาดในขั้นตอนปฏิบัติ และสามเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจแต่จงใจปฏิบัติให้ผิดหลักเกณฑ์ฯ สำหรับการศึกษาเพื่อลดคดีความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครจากการประมาณราคาผิดหลักเกณฑ์ฯ เล่มนี้ ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาในส่วนของกลุ่มแรก กลุ่มที่เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ฯ ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานได้เท่านั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีสาเหตุมาจาก ๒ ประเด็น

๑. หนังสือหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕ ทั้ง ๔ เล่มไม่ทรงประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ให้ความรู้ความเข้าใจเพราะไม่สามารถทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาหรือศึกษาแล้วเกิดความสับสน ได้แก่

a. หนังสือหลักเกณฑ์ฯแต่ละเล่มมีรายละเอียดที่แสดงหลายร้อยหน้า รวมมากกว่า ๒,๐๐๐ หน้า ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปกติมีภาระหน้าที่ที่ต้องดำเนินการเป็นจำนวนมากอยู่แล้วมีเวลาไม่เพียงพอที่จะอ่านเกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย

๑.๒ หนังสือหลักเกณฑ์ฯ ชุดนี้ทั้ง ๔ เล่ม หรือทุกหลักเกณฑ์ เรื่องหลายเรื่อง ประเด็นหลายประเด็น ไม่มีความจำเป็นต้องนำมาแสดงเพราะเป็นเรื่องที่ไม่ใช่ส่วนสาระสำคัญในการคำนวณราคากลางก็นำมาแสดง ทำให้ผู้ศึกษาเสียเวลาในเรื่องที่ไม่จำเป็น หนังสือจึงไม่น่าสนใจติดตามทำความเข้าใจในเนื้อหาที่อยู่ในเล่ม

๑.๓ การกำหนดหัวข้อหรือชื่อเรื่องในแต่ละระดับชั้นความสำคัญ ในหนังสือหลักเกณฑ์ฯ ทั้งหมดนี้ ไม่ได้กำหนดให้มีความแตกต่างของชื่อ ทำให้การศึกษาในรายละเอียดเกิดความสับสน จัดลำดับไม่ถูก ไม่สามารถเข้าใจได้ว่าอะไรคือเรื่องหลักอะไรคือเรื่องรอง อะไรคือรายละเอียดปลีกย่อย จึงเป็นเรื่องยากที่จะทำความเข้าใจ เกิดความสับสนและหรือเกิดความผิดพลาดในการนำไปปฏิบัติจริง

๑.๔ รายละเอียดของเนื้อหาที่แสดงในหนังสือหลักเกณฑ์ฯ หลายๆเรื่องมีความเยิ่นเย้อไม่กระชับ อ่านแล้ววอกวน จับสาระยาก ทำให้ผู้ศึกษารู้สึกเบื่อและหมดความพยายามที่จะทำการศึกษาในลำดับต่อไป

๒. กรุงเทพมหานครยังจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดคติความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร จากการประมาณราคากลางผิดหลักเกณฑ์ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕

๒. เพื่อลดความไม่รู้ ความไม่เข้าใจ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร

๓. เพื่อลดการเสียขวัญและกำลังใจ และลดการบั่นทอนประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ จากการถูกดำเนินคดี

๔. เพื่อสร้างความมั่นใจในการคำนวณราคากลางของเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

เป้าหมาย

๑. จัดทำหนังสือหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ฉบับกรุงเทพมหานคร เผยแพร่ ให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน

๒. อบรมเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครทุกคนที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลาง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ จนสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง แยกเป็น

๒.๑ จัดทำคู่มือการสอนงาน การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ในส่วนของกรุงเทพมหานคร ฉบับ Power Point ให้แล้วเสร็จรวมไม่เกิน ๙ เดือน

๒.๒ จัดอบรมเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครฯ แบ่งเป็นรุ่น จำนวน ๒๐ รุ่นๆละไม่เกิน ๕๐ คน ให้แล้วเสร็จรวมไม่เกิน ๒ ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. คติความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร จากการประมาณราคากลางผิดหลักเกณฑ์ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕ เป็นศูนย์

๒. เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครมีความรู้ ความเข้าใจ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕ จนอยู่ในระดับที่ปฏิบัติงานได้

๓. เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครมีขวัญและกำลังใจและมีประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการจากเหตุไม่ถูกดำเนินคดีความผิดทางละเมิด

๔. เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครมีความมั่นใจในการคำนวณราคากลาง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่ง สำหรับผู้บริหารสำนักการโยธาทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ข้าพเจ้านายวรพจน์ นิมสุวรรณ มาเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานยุคใหม่ และสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ให้โอกาสเข้ารับการอบรมในหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๕ ทำให้ข้าพเจ้ามีการพัฒนาในด้านต่างๆรวมทั้งการบริหารงานขึ้นมาอีกลำดับหนึ่ง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง สำหรับ ดร.รัฐ ธนาติเรก และนางกฤติยา สัจจรักษ์ ที่ถ่ายทอดความรู้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ทั้งในส่วนที่เป็นการแก้ไขหรือป้องกัน การปรับปรุงหรือพัฒนางานและการสร้างวิธีการใหม่ๆเพื่อกำหนดโจทย์หลัก Goal การวิเคราะห์โจทย์หลักเพื่อกำหนดโจทย์รอง การกำหนดจุดขาย การวางแผนกลยุทธ์ตลอดจนกระบวนการคิดที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ อาจารย์สุธน อาณากุล อาจารย์ที่ปรึกษาในการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลอย่างใกล้ชิดฉบับนี้ และอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่าน ที่ได้ทุ่มเทความรู้ความสามารถ สอนประสบการณ์ในวิชาต่างๆจนทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในการที่จะวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดโจทย์หลัก นำไปสู่กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และจัดทำเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานครทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกในการฝึกอบรมและเพื่อนๆที่ๆน้องๆที่เข้ารับการฝึกอบรมทุกท่าน ที่สร้างบรรยากาศความเป็นกันเองและแนะนำประสบการณ์ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำรายงานฉบับนี้ให้ประสบความสำเร็จด้วยดี

นายวรพจน์ นิมสุวรรณ

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๔
เป้าหมาย	๔
ปัจจัยความสำเร็จ	๔
ขั้นตอนหรือแผนปฏิบัติการ ระยะเวลาดำเนินการ และงบประมาณ	๕
แนวทางในการบริหารความเสี่ยง	๖
การประเมินผล และข้อเสนอแนะ	๗
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	

โครงการ ลดคดีความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร จากการประมาณราคากลาง ผิดหลักเกณฑ์ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ในทุกประเทศทั่วโลกมีตัวชี้วัดอยู่ด้วยกันหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง สังคม หรือด้านวัฒนธรรม แต่มีอยู่อีกด้านหนึ่งที่แสดงถึงประเทศที่มีการพัฒนาแล้ว ได้แก่ ด้านสิ่งก่อสร้าง ซึ่งรวมถึงประเทศไทยของเราด้วย

ในประเทศไทย มีหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบพัฒนาประเทศด้านการก่อสร้างหลายหน่วยงาน กระจายกันอยู่ทั่วประเทศ แต่ละหน่วยงานมีความรับผิดชอบแตกต่างกันไปตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายและพื้นที่ที่รับผิดชอบ เช่นกรมทางหลวงที่มีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการก่อสร้าง บำรุงและบำรุงรักษา ทางหลวง ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงสัมปทาน กรมทางหลวงชนบทที่มีหน้าที่ในการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานทางหลวงชนบทเพื่อสนับสนุนการคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยว การพัฒนาชายแดน การพัฒนาเมืองอย่างบูรณาการและยั่งยืน แก้ปัญหาการจราจรโดยสร้างทางเชื่อม (Missing Link) ทางเลี่ยง (By-Pass) และทางลัด (Short Cut) กรมโยธาธิการและผังเมือง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น โครงการก่อสร้างจึงมีเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว ภาครัฐจึงได้กำหนดกฎและระเบียบในการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆขึ้นมาบังคับหน่วยงานในสังกัดให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างอยู่ในกรอบที่ควรจะเป็น กฎ ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง แต่ข้อบังคับในส่วนของการจัดทำราคากลาง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดซื้อจัดจ้างยังมีรายละเอียดกำหนดหรือบังคับใช้ไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นช่องว่างหรือเป็นข้อปัญหาในทางปฏิบัติในหลายๆประเด็น มีความเหลื่อมล้ำได้เปรียบเสียเปรียบเป็นจำนวนมาก จนเปลี่ยนยุคต่อมาเป็นกรอบการควบคุมแยกหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางไว้เป็นการเฉพาะและประกาศบังคับใช้ครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๕๕๐ ทั้งนี้เพื่อป้องกันและป้องปรามกระบวนการคอร์รัปชันให้ทรงประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตามต่อมาได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯใหม่อีกหนึ่งครั้งซึ่งเป็นครั้งล่าสุด และบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕

ภายหลังการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๐ เป็นต้นมา คณะกรรมการประมาณราคากลาง ได้ถูกตรวจสอบและดำเนินคดีฐานความผิดทางละเมิดจากการดำเนินการผิดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางเป็นจำนวนมาก รวมเป็นคดีทั้งประเทศปีหนึ่งๆนับพันคดี สำหรับกรุงเทพมหานครก็ไม่แพ้กัน ถูกดำเนินคดีในกรณีดังกล่าว หลายสิบคดีต่อปีเหมือนกัน การที่เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการราคากลางถูกตรวจสอบและดำเนินคดี (กลุ่มที่ไม่มีผลประโยชน์จากการประมาณราคากลาง) ทำให้เจ้าหน้าที่เสียขวัญและกำลังใจ มีความท้อแท้ต่อการทำงาน จนไม่มีใครอยากเป็นคณะกรรมการประมาณราคากลางโครงการก่อสร้างต่างๆ อีกทั้งการทำงานส่วนอื่นก็มีประสิทธิภาพลดน้อยถอยลงตามสภาพจิตใจ ซึ่งรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอื่นๆด้วย การพัฒนาด้านการก่อสร้างจึงไม่ทันต่อความต้องการของประชาชนเท่าที่ควร ยังผลเสียหายกับกรุงเทพมหานครและประชาชนโดยตรง

ในการที่คณะกรรมการประมาณราคากลางทำผิดหลักเกณฑ์ฯสามารถแบ่งได้เป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

๑. เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕ ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานได้

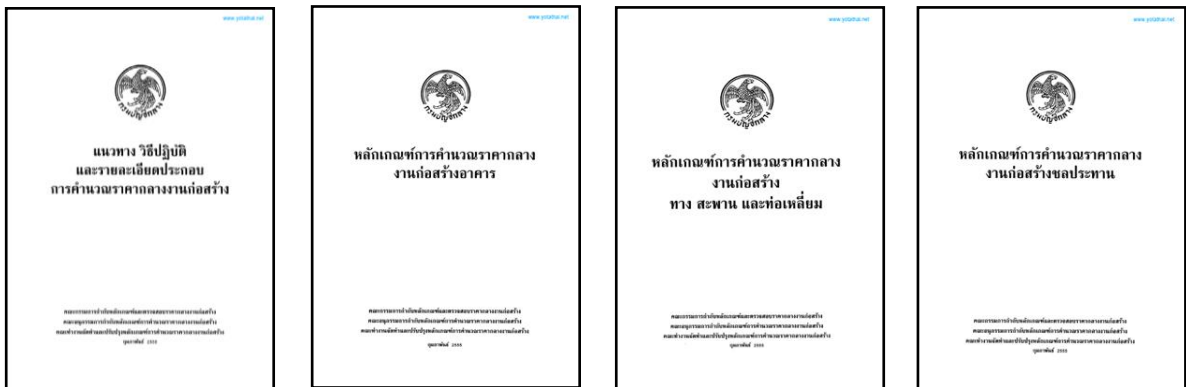
๒. เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจแต่เกิดความผิดพลาดในขั้นตอนปฏิบัติ

๓. เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจแต่ตั้งใจปฏิบัติให้ผิดหลักเกณฑ์ฯ

สำหรับการศึกษาเพื่อลดคดีความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครจากการประมาณราคาผิดหลักเกณฑ์ฯ เล่มนี้ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาในกลุ่มที่เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ฯ ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานได้เท่านั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีสาเหตุมาจาก ๒ ประเด็น ได้แก่

๒. หนังสือหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕ ทั้ง ๔ เล่มไม่ทรงประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ให้ความรู้ความเข้าใจเพราะไม่สามารถทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาหรือศึกษาแล้วเกิดความสับสน

๑. หนังสือหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕ ที่บังคับให้คณะกรรมการประมาณราคากลางต้องศึกษาและปฏิบัติตามมีด้วยกัน ๔ เล่ม ได้แก่

๑.๑.๑ แนวทางวิธีปฏิบัติและรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

๑.๑.๒ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประเภทงานอาคาร

๑.๑.๓ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประเภทงานทาง สะพานและท่อเหลี่ยม

๑.๑.๔ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประเภทงานชลประทาน

แต่ละเล่มมีรายละเอียดที่แสดงหลายร้อยหน้า(ประมาณ ๔๐๐-๕๐๐ หน้า) รวมมากกว่า ๒,๐๐๐ หน้า ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปกติมีภาระหน้าที่ที่ต้องดำเนินการเป็นจำนวนมากอยู่แล้วมีเวลาไม่เพียงพอที่จะอ่านเกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่มีความต้องการที่จะศึกษาให้มีความรู้เพื่อนำไปปฏิบัติงาน

๑.๒ เอกสารหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕ ชุดนี้ทั้ง ๔ เล่ม หรือทุกหลักเกณฑ์ เรื่องหลายเรื่อง ประเด็นหลายประเด็น ไม่มีความจำเป็นต้องนำมาแสดง ก็นำมาแสดง เช่นในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประเภทงานอาคาร และในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประเภทงานทาง สะพานและท่อเหลี่ยม กำหนดประเด็นการทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร และกำหนดประเด็นการทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างงานทาง สะพานและท่อเหลี่ยมไว้ เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ใช่ส่วนสาระสำคัญในการคำนวณราคากลาง ทำให้ผู้ศึกษาเสียเวลาในเรื่องที่ไม่จำเป็น หนังสือจึงไม่น่าสนใจติดตามเกิดความเบื่อหน่าย จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่อยากจะศึกษาทำความเข้าใจในเนื้อหาที่อยู่ในเล่ม

๑.๓ การกำหนดหัวข้อหรือชื่อเรื่องในแต่ละระดับชั้นความสำคัญ ในหนังสือหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕ ทั้งหมดนี้ ไม่ได้กำหนดให้มีความแตกต่างของชื่อ

เช่นในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประเภทงานอาคาร กำหนดหัวข้อหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร ซึ่งเป็นหัวข้อใหญ่ไว้แล้ว ก็ยังกำหนดชื่อหัวข้อรองและหัวข้อย่อยว่าเป็นหลักเกณฑ์อีก ได้แก่หลักเกณฑ์การคำนวณปริมาณงานงานก่อสร้างอาคาร หลักเกณฑ์และตารางคำนวณค่าวัสดุรวมต่อหน่วยในงานก่อสร้างอาคาร หลักเกณฑ์การคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี หลักเกณฑ์และข้อกำหนดการคำนวณค่าครุภัณฑ์ในงานก่อสร้างอาคาร เป็นต้น และในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประเภทงานทาง สะพานและท่อเหลี่ยม กำหนดหัวข้อหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพานและท่อเหลี่ยม ซึ่งเป็นหัวข้อใหญ่ไว้แล้ว ก็ยังกำหนดชื่อหัวข้อรองและหัวข้อย่อยว่าเป็นหลักเกณฑ์อีก ได้แก่หลักเกณฑ์การถอดแบบคำนวณปริมาณวัสดุ หลักเกณฑ์การประเมินราคาต้นทุนต่อหน่วยงานก่อสร้างทาง สะพานและท่อเหลี่ยม หลักเกณฑ์การคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี เป็นต้น ทำให้การศึกษาในรายละเอียดเกิดความสับสน จัดลำดับไม่ถูก ไม่สามารถเข้าใจได้ว่าอะไรคือเรื่องหลักอะไรคือเรื่องรอง อะไรคือรายละเอียดปลีกย่อย จึงเป็นเรื่องยากที่จะทำความเข้าใจ เกิดความสับสนและหรือเกิดความผิดพลาดในการนำไปปฏิบัติจริง

๑.๔ รายละเอียดของเนื้อหาที่แสดงในหนังสือหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ หลายๆเรื่องมีความเยิ่นเย้อไม่กระชับ อ่านแล้ววอกวน จับสาระยาก เช่นในเล่มแนวทางวิธีปฏิบัติและรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ส่วนที่เป็นข้อกำหนดหรือข้อบังคับหลายๆข้อ อาทิ

ข้อ ๑๙) กล่าวว่ากรณีมีการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ หากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐยังไม่ได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ให้ถือปฏิบัติตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอื่นใด เดิม หากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ให้ถือปฏิบัติตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอื่นใด ที่ประกาศใหม่ และคณะกรรมการกำหนดราคากลางสามารถคำนวณราคากลางใหม่ได้ทันก่อนการประกาศสอบราคา หรือประกาศประกวดราคา หรือประกาศร่าง TOR สำหรับการจัดจ้างก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณราคากลางใหม่ และให้ถือราคากลางที่คำนวณใหม่นั้น เป็นราคาในการจัดจ้างก่อสร้างครั้งนั้น

หากคณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่สามารถคำนวณราคากลางใหม่ได้ทันก่อนการประกาศสอบราคา หรือประกาศประกวดราคา หรือประกาศร่าง TOR สำหรับการจัดจ้างก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วแต่กรณี แต่ยังไม่ได้ลงนามในสัญญาจ้างก่อสร้าง ให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณราคากลางโดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและ

งานระเบิดหิน บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และหรือ รายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอื่นใด ที่ประกาศใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหรือเพื่อดำเนินการอื่นใด สำหรับการจ้างก่อสร้างในครั้งนั้นด้วย เป็นต้น

ทำให้ผู้ศึกษารู้สึกเบื่อและหมดความพยายามที่จะทำการศึกษาในลำดับต่อไป เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ละความพยายามในการศึกษาหาความรู้และเป็นสาเหตุที่ทำให้ในการคำนวณราคากลางผิดหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๒. นอกจากในส่วนของหนังสือหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่มีปัญหาในการทำหน้าที่ให้ความรู้ที่ไม่ตรงประสิทธิผลแล้ว ในส่วนของการเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่จากการฝึกอบรม กรุงเทพมหานคร ก็ยังไม่จัดให้มีการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่เพียงพอ ยังผลให้เกิดการผิดพลาดและถูกดำเนินการทางวินัยในที่สุด

จากปัญหาเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครคำนวณราคากลาง ผิดหลักเกณฑ์ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ จนทำให้ต้องถูกดำเนินคดีและส่งผลกระทบต่อ กรุงเทพมหานครและประชาชนดังกล่าว จึงเป็นความท้าทายที่ต้องการที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหานี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดคดีความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร จากการประมาณราคากลางผิดหลักเกณฑ์ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕
๒. เพื่อลดความไม่รู้ ความไม่เข้าใจ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร
๓. เพื่อลดการเสียขวัญและกำลังใจ และลดการบั่นทอนประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ จากการถูกดำเนินคดี
๔. เพื่อสร้างความมั่นใจในการคำนวณราคากลางของเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

เป้าหมาย

๑. จัดทำหนังสือหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ฉบับ กรุงเทพมหานคร เผยแพร่ ให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน
๒. อบรมเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครทุกคนที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลาง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ จนสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง แยกเป็น
 - ๒.๑ จัดทำคู่มือการสอนงาน การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ในส่วนของ กรุงเทพมหานคร ฉบับ Power Point ให้แล้วเสร็จรวมไม่เกิน ๙ เดือน
 - ๒.๒ จัดอบรมเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครฯ แบ่งเป็นรุ่น จำนวน ๒๐ รุ่น ๆ ละไม่เกิน ๕๐ คน ให้แล้วเสร็จรวมไม่เกิน ๒ ปี

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. ต้องได้รับความเห็นชอบในการดำเนินโครงการจากผู้บริหาร
๒. ต้องได้รับการสนับสนุนระดับนโยบายและงบประมาณจากผู้บริหาร
๓. ต้องได้รับความร่วมมือในการดำเนินโครงการจากทุกภาคส่วน

ขั้นตอนหรือแผนปฏิบัติการ ระยะเวลาดำเนินการ และงบประมาณ

แผนปฏิบัติการ

๑. งานจัดทำหนังสือหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ฉบับกรุงเทพมหานคร

- ๑.๑ ศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๒ กำหนดหัวข้อการนำเสนอ
- ๑.๓ ร่างคู่มือฉบับเอกสาร
- ๑.๔ ตรวจสอบแก้ไขร่างคู่มือฉบับเอกสาร
- ๑.๕ พิมพ์ร่างคู่มือฉบับเอกสาร (ฉบับสมบูรณ์)
- ๑.๖ ขอความเห็นชอบร่างคู่มือฉบับเอกสาร (ฉบับสมบูรณ์) จากผู้บริหาร
- ๑.๗ พิมพ์คู่มือฉบับเอกสาร (ฉบับสมบูรณ์) เผยแพร่

๒. งานอบรมเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครทุกคนที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลาง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ จนสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง

๒.๑ งานจัดทำคู่มือการสอนงาน การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ในส่วนของกรุงเทพมหานคร ฉบับ Power Point

- ๒.๑.๑ พิจารณากำหนดระยะเวลาในการสอนงาน
- ๒.๑.๒ กำหนดหัวข้อการนำเสนอ
- ๒.๑.๓ จัดทำร่างคู่มือฉบับ Power Point
- ๒.๑.๔ ทดลองสอนงาน
- ๒.๑.๕ ปรับปรุงแก้ไข
- ๒.๑.๖ จัดทำ Power Point ฉบับสมบูรณ์เพื่อสอนงาน

๒.๒ งานจัดอบรมเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครทุกคนที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลาง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ จนสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง

- ๒.๒.๑ จัดทำโครงการฝึกอบรมและของงบประมาณ
- ๒.๒.๒ ติดต่อสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม
- ๒.๒.๓ เสนอผู้บริหารพิจารณาออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรม
- ๒.๒.๔ ดำเนินการอบรมและทดสอบเบื้องต้น
- ๒.๒.๕ ทดสอบ (ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรมแล้วเสร็จ)
- ๒.๒.๖ ประเมินผลภายหลังสิ้นสุดโครงการ

๒. งานอบรมเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครทุกคนที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลาง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ จนสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง

๒.๑ งานจัดทำคู่มือการสอนงาน การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ในส่วน
ของกรุงเทพมหานคร ฉบับ Power Point

๒.๑.๑ ต้องมีคณะทำงานที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ในการจัดทำPowerPoint

๒.๑.๒ ต้องมีการทดลองใช้สอนจริง กับเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้และประสบการณ์

๒.๑.๓ กรณีพบข้อบกพร่อง ต้องดำเนินการแก้ไขทันทีทั้งขณะทดลอง และใช้งานจริง

๒.๒ งานจัดอบรมเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครทุกคนที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคา
กลาง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ จนสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง

๒.๒.๑ ต้องมีเอกสารการสอนงานที่เหมาะสมเพียงพอ

๒.๒.๒ เวลาฝึกอบรมต้องเหมาะสมเพียงพอ

๒.๒.๓ สถานที่ฝึกอบรมต้องเอื้อต่อการเรียนรู้

๒.๒.๔ การสอนงานต้องเป็นแบบ ๒ ทาง (ผู้สอนและผู้รับการฝึกอบรม)

๒.๒.๕ ต้องมีการฝึกปฏิบัติในหัวข้อหรือประเด็นที่สำคัญ

๒.๒.๖ แบบทดสอบต้องมีเนื้อหาครอบคลุมในทุกๆประเด็น

๒.๒.๗ ต้องมีคณะทำงานที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ เพื่อตรวจสอบทดสอบ
ให้มีเนื้อหาครอบคลุม ตรงตามวัตถุประสงค์

การประเมินผลและข้อเสนอแนะ

การประเมินผล

โครงการนี้แบ่งการประเมินผล ออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่

๑. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรมแล้วเสร็จ

ผู้รับการฝึกอบรมทุกคนต้องตอบแบบทดสอบ และมีผลการทดสอบดังนี้

ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๗๙

กลับไปศึกษาด้วยตนเองและกลับมาทดสอบใหม่

ให้ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ ๖๐

ต้องเข้ารับการฝึกอบรมใหม่และต้องทดสอบใหม่

ให้ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

๒. ประเมินผลภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ

ผู้รับการฝึกอบรมทุกคนต้องไม่มีคดีความผิดทางละเมิดจากการประมาณราคากลางผิดหลักเกณฑ์

การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการฯ มักจะมีการปรับปรุง
แก้ไขตามกรอบเวลาและหรือตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รวมทั้งหากพบข้อบกพร่องของหลักเกณฑ์ฯ
จากการปฏิบัติงานและหรือมีการเปลี่ยนแปลงอื่นใดที่มีผลต่อการจัดทำราคากลาง คณะรัฐมนตรีจะมีมติ
คณะรัฐมนตรีให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขเหตุการณ์ต่างๆนั้นตลอดเวลา ยังผลให้หลักเกณฑ์
การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการฯ ส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงใหม่นี้ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการ
ฝึกอบรมไปแล้วอาจไม่ทราบหรือทราบคาดเคลื่อน การคำนวณราคากลางก็จะเกิดข้อผิดพลาดและเจ้าหน้าที่

ก็อาจถูกดำเนินคดีขึ้นได้อีก และจากกรณีกรุงเทพมหานครบรรจุแต่งตั้งข้าราชการใหม่แทนเจ้าหน้าที่ที่มีการลาออกหรือเกษียณอายุราชการภายหลังเสร็จสิ้นโครงการแล้ว ข้าราชการใหม่นี้ก็อาจพบข้อผิดพลาดและถูกดำเนินคดีเช่นเดียวกัน จากกรณีดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นควรที่กรุงเทพมหานครจะมีโครงการอบรมเจ้าหน้าที่สำหรับโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง ปีละ ๑-๒ ครั้ง เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครถูกดำเนินคดีความผิดทางละเมิดจากการประมาณราคากลางผิดหลักเกณฑ์ฯ อย่างยั่งยืน

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ	นายวรพจน์ นิมสุวรรณ
วันเดือนปีเกิด	๒๕ กันยายน ๒๕๐๔
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานประมาณราคา สำนักงานออกแบบ สำนักการโยธา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ๒ อาคารสำนักการโยธา ถนนมิตรไมตรี เขตดินแดง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. ๒๕๓๒	ระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (วิศวกรรมโยธา) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศร์
ปัจจุบัน	กำลังศึกษาระดับปริญญาโท คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประวัติรับราชการ	
พ.ศ. ๒๕๓๒	ตำแหน่ง วิศวกรโยธา ๓ กองออกแบบ สำนักการโยธา
พ.ศ. ๒๕๔๑	ตำแหน่ง วิศวกรโยธา ๖ว. หัวหน้างานประสานแผนและอนุญาตสาธารณูปโภค กองแผนงานและประสานสาธารณูปโภค สำนักการโยธา
พ.ศ. ๒๕๔๒	ตำแหน่ง วิศวกรโยธา ๖ว. กองวิเคราะห์วิจัย สำนักการโยธา
พ.ศ. ๒๕๔๗	ตำแหน่ง วิศวกรโยธา ๗วช. กองวิเคราะห์วิจัย สำนักการโยธา
พ.ศ. ๒๕๕๖	ตำแหน่ง วิศวกรโยธาชำนาญงานพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานประมาณราคา สำนักงานออกแบบ สำนักการโยธา
รางวัลหรือผลงาน	-